Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
JEAN RICHARD DE LA TOUR IŠVADA,
pateikta 2022 m. lapkričio 17 d.[1]

Byla C-338/21

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
dalyvaujant
S.S.,
N.Z.,
S.S.

(*Raad van State* (Valstybės Taryba, Nyderlandai) prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Prieglobsčio politika – Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 – Valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai – Sprendimo perduoti prieglobsčio prašytoją apskundimas – Perdavimo terminas – Termino įvykdyti perdavimą sustabdymas – Direktyva 2004/81/EB – Prekyba žmonėmis“

I. Įvadas

1. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Reglamento (ES) 604/2013[2] 27 straipsnio 3 dalies ir 29 straipsnio, siejamų su Direktyvos 2004/81/EB[3] 8 straipsniu, išaiškinimo ir Teisingumo Teismui suteikia galimybę pateikti paaiškinimų dėl šių nuostatų derinimo, kai trečiosios šalies pilietis, tarptautinės apsaugos prašytojas, kartu pateikia, pirma, skundą dėl sprendimo dėl perdavimo, neprašydamas sustabdyti šio sprendimo vykdymo, ir, antra, prašo peržiūrėti administracinį sprendimą, kuriuo atsisakyta jam išduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodytą leidimą laikinai gyventi šalyje.

2. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant trečiųjų šalių piliečių S.S., N.Z., S.S. ir *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (teisingumo ir saugumo valstybės sekretorius, Nyderlandai; toliau – valstybės sekretorius) ginčus dėl pastarojo priimtų sprendimų nenagrinėjus atmesti jų tarptautinės apsaugos prašymus ir juos perduoti atsakingai valstybei narei. Tuo pačiu metu šie piliečiai, remdamiesi Direktyvos 2004/81 8 straipsniu, pateikė prašymus išduoti leidimą gyventi šalyje; valstybės sekretorius juos atmetė. Tie piliečiai prašė peržiūrėti šiuos sprendimus dėl atmetimo.

[1] Originalo kalba: prancūzų.

[2] 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013, p. 31, toliau – reglamentas „Dublinas III“).

[3] 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva dėl leidimo gyventi šalyje išdavimo trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra prekybos žmonėmis aukos arba kurie dalyvavo vykdant nelegalios imigracijos padėjimo veiksmus, bendradarbiaujantiems su kompetentingomis institucijomis (OL L 261, 2004, p. 19; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 7 t., p. 69; klaidų ištaisymas OL L 82, 2013 3 22, p. 63).

3. Ši byla susijusi su nagrinėjama byla *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Perdavimo termino sustabdymas apeliacinėje instancijoje)* (C-556/21), kurioje keliamas klausimas, ar reglamente „Dublinas III“ numatytas sprendimo dėl perdavimo vykdymas, taigi ir perdavimo terminas, kompetentingos nacionalinės institucijos prašymu gali būti sustabdytas apeliacinėje instancijoje nagrinėjant skundą dėl sprendimo dėl tarptautinės apsaugos prašytojo perdavimo panaikinimo, nors šis prašytojas neprašė sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymo.

4. Nepaisant to, kad šiose dviejose bylose *Raad van State* (Valstybės Taryba, Nyderlandai) abejoja dėl sprendimo dėl perdavimo vykdymo sustabdymo pasekmių būtent reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 dalyje numatyto perdavimo termino (toliau – perdavimo terminas) skaičiavimui, keliami skirtingi konkretūs klausimai. Todėl šiose bylose tą pačią dieną teikiamos atskiros išvados.

5. Šioje išvadoje atlikęs analizę siūlysiu Teisingumo Teismui nuspręsti, kad reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 3 dalis ir 29 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal šio reglamento nuostatas priimto sprendimo dėl perdavimo vykdymas turi būti sustabdytas, remiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių Chartijos 47 straipsniu[4], jeigu pateikiamas skundas dėl sprendimo neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje, ir kad perdavimo terminas nesustabdomas, jeigu atitinkamas trečiosios šalies pilietis pateikia prašymą peržiūrėti sprendimą neišduoti šios direktyvos 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

1. Direktyva 2004/81

6. Direktyvos 2004/81 6 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Ši direktyva gerbia pagrindines teises ir laikosi principų, pripažintų, pvz., [Chartijoje].“

7. Šios direktyvos 1 straipsnyje nustatyta:

„Šios direktyvos tikslas – apibrėžti ribotos trukmės <…> leidimų gyventi šalyje išdavimo trečiųjų šalių piliečiams, kurie bendradarbiauja kovojant prieš prekybą žmonėmis arba prieš nelegalios imigracijos padėjimo veiksmus, reikalavimus.“

8. Tos direktyvos 6 straipsnyje „Apsvarstymo laikotarpis“ nustatyta, kad trečiųjų šalių piliečiams suteikiamas apsvarstymo laikotarpis, kad galėtų priimti sprendimą, ar bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis, bei atsigauti ir kad per šį apsvarstymo laikotarpį prieš juos negali būti įvykdytas joks išsiuntimo iš šalies nurodymas.

[4] Toliau – Chartija.

9. Direktyvos 2004/81 8 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Pasibaigus apsvarstymo laikotarpiui arba anksčiau, jei kompetentingos institucijos mano, kad atitinkamas trečiosios šalies pilietis jau įvykdė b punkte nustatytus kriterijus, valstybės narės išnagrinėja:

a) galimybes, kurias jo/jos pasilikimo jos teritorijoje pratęsimas teikia tyrimams ar teisminiams nagrinėjimams; ir

b) ar jis/ji parodė aiškius ketinimus bendradarbiauti; ir

c) ar jis/ji nutraukė visus ryšius su įtariamaisiais įvykdžius veiksmus, kurie gali būti priskiriami prie 2 straipsnio b ir c punktuose nurodytų nusikaltimų.“

10. Šios direktyvos 13 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Pasibaigus galioti pagal šią direktyvą išduotam leidimui gyventi šalyje taikomi įprasti teisės aktai dėl užsieniečių.“

2. Reglamentas „Dublinas III“

11. Pagal reglamento „Dublinas III“ 1 straipsnį jame įtvirtinti valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai. Šiuo klausimu reglamento 4, 5 ir 19 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(4) [1999 m. spalio 15 ir 16 d.] Tamperėje įvykusio [specialaus Europos Vadovų Tarybos susitikimo] išvadose <…> konstatuojama, kad [bendrai Europos prieglobsčio sistemai] artimiausiu metu turėtų būti priskirtas aiškus ir veiksmingas valstybės narės, atsakingos už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo būdas;

(5) toks būdas ir valstybėms narėms, ir atitinkamiems asmenims turėtų būti grindžiamas objektyviais bei teisingais kriterijais. Jis pirmiausia turėtų padėti greitai nustatyti atsakingą valstybę narę, kad būtų galima garantuoti veiksmingą galimybę pradėti tarptautinės apsaugos suteikimo procedūras ir netrukdyti siekiui greitai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus;

<…>

(19) siekiant užtikrinti veiksmingą atitinkamų asmenų teisių apsaugą, reikėtų įtvirtinti teisines garantijas ir teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę, kai priimami sprendimai dėl perdavimo atsakingai valstybei narei, laikantis visų pirma [Chartijos] 47 straipsnio. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinės teisės normų, veiksminga teisės gynimo nuo tokių sprendimų priemonė turėtų apimti tiek šio reglamento taikymo, tiek teisinių ir faktinių aplinkybių, susiklosčiusių valstybėje narėje, kuriai perduodamas prašytojas, vertinimą.“

12. To reglamento 27 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta:

„3. Sprendimų dėl perdavimo apskundimo arba peržiūrėjimo tikslais, valstybės narės savo nacionalinėje teisėje nustato, kad:

a) skundas arba sprendimo peržiūrėjimas suteikia atitinkamam asmeniui teisę likti atitinkamoje valstybėje narėje, kol bus gauti skundo ar peržiūrėjimo rezultatai, arba

b) perdavimo vykdymas automatiškai sustabdomas ir toks sustabdymas pasibaigia po tam tikro pagrįsto laikotarpio, per kurį teismas po atidaus ir nuodugnaus nagrinėjimo yra priėmęs sprendimą dėl skundžiamo arba peržiūrimo sprendimo vykdymo sustabdymo, arba

c) atitinkamam asmeniui suteikiama galimybė per pagrįstą laikotarpį prašyti teismo sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, kol nagrinėjamas jo skundas ar peržiūrimas sprendimas. Valstybės narės užtikrina, kad būtų taikoma veiksminga teisės gynimo priemonė, sustabdydamos perdavimo vykdymą, kol bus priimtas sprendimas dėl pirmo sustabdymo prašymo. Sprendimas dėl sprendimo dėl perdavimo vykdymo sustabdymo priimamas per pagrįstą laikotarpį, tuo pačiu leidžiant atlikti atidų ir nuodugnų sustabdymo prašymo nagrinėjimą. Sprendime nesustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymo išdėstomi jį pagrindžiantys motyvai.

4. Valstybės narės gali numatyti, kad kompetentingos institucijos gali *ex officio* nuspręsti sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, kol nagrinėjamas jo skundas [kol nagrinėjamas skundas] ar peržiūrimas sprendimas.“

13. Reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa ir 2 dalis suformuluotos taip:

„1. Prašytojas <…> iš prašančiosios valstybės narės atsakingai valstybei narei perduodamas pagal prašančiosios valstybės narės nacionalinę teisę, atitinkamoms valstybėms narėms pasikonsultavus, kiek praktiškai įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo kitos valstybės narės prašymo atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti gavimo [nuo kitos valstybės narės sutikimo patenkinti prašymą atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti] arba nuo galutinio sprendimo dėl skundo ar peržiūrėjimo priėmimo, jei sprendimo vykdymas buvo sustabdytas pagal 27 straipsnio 3 dalį.

<…>

2. Tais atvejais, kai perdavimas per šešis mėnesius neįvyksta, atsakinga valstybė narė atleidžiama nuo pareigų atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti, o atsakomybė pereina prašančiajai valstybei narei. Šis terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip iki vienerių metų, jei perdavimas negalėjo įvykti dėl atitinkamo asmens įkalinimo, arba ne ilgiau kaip iki aštuoniolikos mėnesių, jei atitinkamas asmuo slapstosi.“

B. Nyderlandų teisė

1. Bendrasis administracinės teisės įstatymas

14. 1992 m. birželio 4 d. *Algemene wet bestuursrecht* (Bendrasis administracinės teisės įstatymas) [5] 8:81 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Jeigu administraciniame teisme dėl sprendimo pateiktas skundas arba jeigu prieš galimą skundo pateikimą administraciniame teisme pateikiamas prašymas peržiūrėti sprendimą <…>, laikinąsias apsaugos priemones taikantis administracinių bylų teisėjas, kuris yra ar gali tapti kompetentingas nagrinėti pagrindinę bylą, gavęs prašymą ir atsižvelgdamas į atitinkamus interesus, skubiais atvejais gali taikyti laikinąsias apsaugos priemones.“

15. Šio įstatymo 8:108 straipsnio 1 dalyje išdėstyta:

„Jeigu šioje dalyje nenustatyta kitaip, apeliacinėje instancijoje *mutatis mutandis* taikomos 8.1–8.3 dalys <…>“

2. 2000 m. Užsieniečių įstatymas

16. 2000 m. lapkričio 23 d. *Vreemdelingenwet 2000* (2000 m. Užsieniečių įstatymas) [6] 28 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta:

„*Minister van Veiligheid en Justitie* [saugumo ir teisingumo ministras, Nyderlandai] yra kompetentingas:

a. tenkinti, atmesti prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi šalyje, jo nenagrinėti, jį pripažinti nepriimtinu ar nutraukti jo nagrinėjimą.“

17. Šio įstatymo 73 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Sprendimo atmesti prašymą taikymas <…> sustabdomas, kol baigiasi prašymo peržiūrėti pateikimo terminas <…> arba, jeigu pateiktas prašymas peržiūrėti <…>, kol priimamas sprendimas dėl šio prašymo peržiūrėti.“

18. Šio įstatymo 82 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Sprendimo dėl leidimo gyventi šalyje taikymas sustabdomas, kol baigiasi skundo pateikimo terminas, arba, jeigu skundas pateiktas, kol priimamas sprendimas dėl šio skundo.“

[5] *Stb.*, 1992, Nr. 315.

[6] *Stb.*, 2000, Nr. 495.

3. 2000 m. Nutarimas dėl užsieniečių

19. 2000 m. lapkričio 23 d. *Vreemdelingenbesluit 2000* (2000 m. Nutarimas dėl užsieniečių)[7] 3.48 straipsnio 1 dalies a punktas suformuluotas taip:

„Nepažeidžiant ribojimo dėl laikinų humanitarinių priežasčių, įprastas leidimas laikinai gyventi šalyje gali būti išduotas užsieniečiui, kuris:

a. yra apie prekybą žmonėmis pranešusi auka, jeigu yra duomenų apie nuskalstamą veiką arba pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl įtariamo padarius nusikalstamą veiką, apie kurią pranešta, asmens, arba priimtas galutinis nuosprendis dėl to asmens.“

20. Šio nutarimo 7.3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Jeigu prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones pateiktas siekiant išvengti palydėjimo iki sienos ar perdavimo, kol neišnagrinėtas skundas, pateiktas dėl sprendimo, priimto gavus prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi šalyje dėl prieglobsčio, užsieniečiui leidžiama laukti Nyderlanduose, kol dėl šio prašymo bus priimtas sprendimas.“

4. 2000 m. Aplinkraštis dėl užsieniečių

21. *Vreemdelingencirculaire 2000* (2000 m. Aplinkraštis dėl užsieniečių) B1/7.2. dalis suformuluotas taip:

„Jeigu sprendimo atmesti prašymą išduoti paprastą leidimą laikinai gyventi šalyje taikymas laikinai sustabdomas pagal [2000 m. Užsieniečių įstatymo] 73 straipsnio 1 dalį dėl pateikto prašymo peržiūrėti, laikoma, kad dėl šio stabdomojo poveikio sustabdomas ir sprendimo dėl užsieniečio perdavimo vykdymas, kaip nurodyta [Reglamento „Dublinas III“] 27 straipsnio 3 dalyje.

<…>“

III. Pagrindinių bylų faktinės aplinkybės ir prejudicinis klausimas

22. S.S., N.Z. ir S.S. yra trečiųjų šalių piliečiai, Nyderlanduose pateikę dviejų rūšių prašymus.

23. Pirmoje procedūroje atitinkamai 2019 m. balandžio 19 d., rugsėjo 5 d. ir spalio 7 d. prašytojai pagrindinėje byloje pateikė tarptautinės apsaugos prašymus. Valstybės sekretorius Italijos valdžios institucijų prašė juos perimti savo žinion ar atsiimti. 2019 m. birželio 12 d., lapkričio 20 d. ir 28 d. šios institucijos tiesiogiai ar netiesiogiai sutiko patenkinti šiuos prašymus perimti savo žinion ar atsiimti.

24. Todėl 2019 m. rugpjūčio 1 d. ir 2020 m. sausio 17 d. bei vasario 8 d. valstybės sekretorius nusprendė nenagrinėjęs atmesti prašytojų pagrindinėje byloje pateiktus tarptautinės apsaugos prašymus ir juos perduoti Italijai. Šie prašytojai pateikė skundus dėl šių sprendimų panaikinimo.

[7] *Stb.*, 2000, Nr. 497.

25. 2019 m. lapkričio 21 d. ir 2020 m. rugsėjo 1 d. ir 16 d. kompetentingi pirmosios instancijos teismai panaikino tuos sprendimus. Šie teismai konstatavo, kad atsižvelgiant į tai, jog N.Z. ir S.S. nepateikė prašymų sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, siejamų su jų skundais dėl šio sprendimo, arba šiuos prašymus atsiėmė, perdavimo terminas pasibaigė, todėl Nyderlandų Karalystė tapo atsakinga už jų tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą. Dėl S.S. priimtas sprendimas dėl perdavimo buvo panaikintas, remiantis motyvais, kurie, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo manymu, nesvarbūs nagrinėjant prejudicinį klausimą. Vis dėlto jis mano, kad, siekdamas išnagrinėti skundą, jis turi nustatyti, ar, kaip teigia S.S., perdavimo terminas pasibaigė ir ar Nyderlandų Karalystė tapo atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą. Kadangi Nyderlandų Karalystė tapo atsakinga ir už S.S. bei N.Z. tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą, pirmosios instancijos teismai valstybės sekretoriui nurodė priimti naujus sprendimus dėl šių prašymų.

26. Valstybės sekretorius apskundė šiuos teismo sprendimus apeliacine tvarka *Raad van State* (Valstybės Taryba), tvirtindamas, kad perdavimo terminai nesibaigė, nes juos sustabdė prašytojų pagrindinėje byloje prašymai peržiūrėti, pateikti procedūrose dėl jų prašymų išduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodytą leidimą laikinai gyventi šalyje atmetimo[8]. Su šiais apeliaciniais skundais valstybės sekretorius pateikė prašymus taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kad jam nereikėtų priimti naujo sprendimo dėl tarptautinės apsaugos prašymų, kol bus priimtas apeliacinės instancijos teismo sprendimas. 2020 m. balandžio 22 d., rugsėjo 21 d. ir lapkričio 16 d. *Raad van State* (Valstybės Taryba) tenkino šiuos prašymus taikyti laikinąsias apsaugos priemones.

27. Antroje procedūroje 2019 m. spalio 1 d. ir 2020 m. vasario 21 d. bei kovo 4 d. prašytojai pagrindinėje byloje pateikė pareiškimus dėl prekybos žmonėmis, kurios aukomis jie tapo Nyderlanduose ir (arba) Italijoje. Šiuos pareiškimus valstybės sekretorius pripažino prašymais leisti gyventi šalyje dėl laikinų humanitarinių priežasčių, kaip tai suprantama pagal 2000 m. Nutarimo dėl užsieniečių 3.48 straipsnį. Valstybės sekretorius atmetė šiuos prašymus 2019 m. spalio 7 d. ir 2020 m. kovo 3 d. bei balandžio 6 d. sprendimais.

28. 2019 m. lapkričio 4 d., taip pat 2020 m. kovo 30 d. ir gegužės 4 d. prašytojai pagrindinėje byloje pateikė prašymus peržiūrėti šiuos sprendimus.

29. Valstybės sekretorius atmetė šiuos prašymus peržiūrėti arba jie buvo atsiimti 2019 m. gruodžio 16 d. ir 2020 m. balandžio 22 d. bei rugpjūčio 28 d.

30. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslina, kad jis galės nagrinėti valstybės sekretoriaus apeliacinį skundą dėl teismo sprendimo, kuriuo panaikintas sprendimas dėl S.S. perdavimo, jeigu bus nuspręsta, kad, kaip teigia valstybės sekretorius, perdavimo terminą sustabdė pateiktas prašymas peržiūrėti sprendimą neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje ir 2000 m. Nutarimo dėl užsieniečių 3.48 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje.

31. Šis teismas mano, kad galima pateikti keturis tokį sustabdymą patvirtinančius argumentus.

32. Pirma, šis sustabdymas būtinas siekiant užtikrinti reglamento “Dublinas III“ ir Direktyvos 2004/81 veiksmingumą ir išvengti piktnaudžiavimo teise. Kadangi dėl pateikto prašymo peržiūrėti sprendimą neišduoti leidimo laikinai gyventi šalyje negalimas atitinkamo asmens išsiuntimas, perdavimo terminas neišvengiamai pasibaigia, jeigu tokį prašymą peržiūrėti

[8] Žr. šios išvados 27–29 punktuose aprašytą pranešimo apie prekybą žmonėmis procedūrą.

pateikia asmuo, dėl kurio priimtas sprendimas dėl perdavimo. Susiklosčius tokiai situacijai perdavimo termino nesustabdymas sudarytų sąlygas *forum shopping* ir paskatintų nacionalines valdžios institucijas neskirti pakankamai dėmesio tokių pranešimų nagrinėjimui.

33. Antra, reglamento "Dublinas III" 27 straipsnio 3 dalį galima aiškinti taip, kad skundo pateikimas, dėl kurio negalima veiksmingai vykdyti sprendimo dėl perdavimo, taip pat lemia perdavimo termino sustabdymą. Todėl prašymo peržiūrėti sprendimą neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje pateikimas, turint omenyje tai, kad dėl jo negalima vykdyti sprendimo dėl perdavimo, nors tai nėra skundas dėl paties sprendimo dėl perdavimo, patvirtina, kad perdavimo terminas turėtų būti sustabdytas.

34. Trečia, valstybė narė gali nuspręsti sustabdyti perdavimo terminą, naudodamasi procesine autonomija.

35. Ketvirta, reglamento „Dublinas III" 27 straipsnio 3 dalyje išvardytos trys galimybės viena kitos neeliminuoja. Todėl aplinkybė, kad Nyderlandų Karalystė pasirinko šio reglamento 27 straipsnio 3 dalies c punkte aprašytą galimybę, netrukdo nuspręsti, kad tokiems prašymams peržiūrėti, kaip nagrinėjami pagrindinėje byloje, kartu taikomi to reglamento 27 straipsnio 3 dalies a ir c punktai.

36. Šiomis aplinkybėmis *Raad van State* (Valstybės Taryba) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [reglamento "Dublinas III"] 27 straipsnio 3 dalis ir 29 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad jiems neprieštarauja nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai nagrinėjamos šioje byloje, pagal kurias valstybė narė nusprendė perkelti [šio reglamento] 27 straipsnio 3 dalies pradžią ir c punktą, tačiau stabdomąjį poveikį (susijusį su sprendimo dėl perdavimo įgyvendinimu) pripažino ir prašymui peržiūrėti arba skundui dėl sprendimo procedūroje dėl prašymo suteikti leidimą gyventi šalyje prekybos žmonėmis aukoms, kuris nors ir nėra sprendimas dėl perdavimo, tačiau laikinai užkerta kelią faktiniam perdavimui?"

37. Prašytojai pagrindinėje byloje, Nyderlandų ir Vokietijos vyriausybės bei Europos Komisija pateikė rašytines pastabas.

38. Per 2022 m. liepos 14 d. bendrą šios bylos ir nagrinėjamos bylos C-556/21 posėdį buvo išklausyti prašytojai pagrindinėje byloje, Nyderlandų vyriausybė bei Komisija ir, be kita ko, jie buvo paraginti žodžiu atsakyti į Teisingumo Teismo pateiktus klausimus.

IV. Analizė

A. Pirminės pastabos

39. Šioje byloje toliau bus nagrinėjama problematika, nagrinėta byloje, kurioje priimtas 2022 m. spalio 20 d. Sprendimas *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)*[9] ir kurioje Teisingumo Teismui pirmą kartą teko nuspręsti dėl nuostatų, reglamentuojančių, viena vertus, apsvarstymo laikotarpio suteikimą trečiosios šalies piliečiui,

[9] C-66/21, toliau – Sprendimas *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)*, EU:C:2022:809.

kuris yra prekybos žmonėmis auka, pagal Direktyvos 2004/81 6 straipsnį ir, kita vertus, šio piliečio perdavimo valstybei narei, atsakingai už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, procedūrą pagal reglamentą „Dublinas III“, derinimo.

40. Sprendime *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)* Teisingumo Teismas nusprendė, kad, kiek tai susiję su trečiosios šalies piliečiu, kuris yra tarptautinės apsaugos prašytojas ir prekybos žmonėmis auka,
Direktyvos 2004/81 6 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją valstybei narei draudžiama per šioje nuostatoje numatytą apsvarstymo laikotarpį *vykdyti sprendimą dėl perdavimo*, priimtą dėl šio piliečio perdavimo valstybei narei, atsakingai už jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą pagal reglamentą „Dublinas III“. Vis dėlto Teisingumo Teismas nenurodė šio draudimo pasekmių *perdavimo termino* skaičiavimui.

41. Šioje byloje Teisingumo Teismo prašoma nuspręsti, ar nacionalinis teismas, remdamasis nacionaline teise, gali sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, todėl sustabdyti ir perdavimo terminą, jeigu trečiosios šalis pilietis kartu pateikė, pirma, skundą dėl sprendimo dėl perdavimo, neprašydamas sustabdyti šio sprendimo vykdymo, ir, antra, prašė peržiūrėti administracinį sprendimą, kuriuo atsisakyta jam išduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodytą leidimą laikinai gyventi šalyje.

42. Manau, jog prieš atsakant į prejudicinį klausimą reikia pateikti dvi pastabas, siejamas su tuo, kad, pirma, reikia konstatuoti, jog nė vienoje reglamento „Dublinas III“ ar Direktyvos 2004/81 nuostatoje šių dviejų teisės aktų derinimas nenumatytas, ir, antra, reikia išplėtoti požiūrį, kuriuo atsižvelgiama į šios direktyvos režimą ir tikslus.

1. Dėl reglamento „Dublinas III“ ir Direktyvos 2004/81

43. Pirmiausia pažymiu, kad reglamentu „Dublinas III“ ir Direktyva 2004/81 nustatomi atskiri ir skirtingi režimai ir jais siekiama skirtingų tikslų [10].

44. Direktyvoje 2004/81 numatytas leidimo gyventi šalyje išdavimas trečiosios šalies piliečiams, kurie yra prekybos žmonėmis aukos ir po apsvarstymo laikotarpio nusprendžia bendradarbiauti baudžiamojo tyrimo ir (arba) teismo proceso tikslais. Šiuo aktu taip pat siekiama, kad šios ypač pažeidžiamos aukos būtų apsaugotos ir negrįžtų į nusikaltėlių tinklą.

45. Reglamentas „Dublinas III“ yra migracijos srautų valdymo dalis ir jame numatyta išimtinai administracinio pobūdžio nagrinėjimo procedūra, kurios tikslas – nustatyti valstybę narę, atsakingą už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

46. Beje, šiame reglamente nustatyti griežti terminai, kuriais iš esmės prisidedama prie tikslo greitai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus įgyvendinimo [11].

47. Vis dėlto, nors Direktyvoje 2004/81 numatyta, kad ji taikoma nepažeidžiant tarptautinės apsaugos prašytojams teikiamos apsaugos [12], joje nėra aiškios nuorodos į reglamentą „Dublinas III“.

[10] Žr. mano išvadą byloje *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)* (C-66/21, EU:C:2022:434, 36–38 punktai).

[11] Žr. 2018 m. lapkričio 13 d. Sprendimą *X ir X* (C-47/17 ir C-48/17, EU:C:2018:900, 69 punktas).

[12] Žr. šios direktyvos 4 konstatuojamąją dalį.

48. Be to, pagal reglamento „Dublinas III“ 1 straipsnį juo siekiama nustatyti valstybę narę, atsakingą už tarptautinės apsaugos nagrinėjimą, be kita ko, susiklosčius tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai tarptautinės apsaugos prašytojas pateikia skundą dėl pagal šį reglamentą priimto sprendimo dėl perdavimo. Tame reglamente nenurodyta nei Direktyva 2004/81[13], nei joks kitas tarptautinės apsaugos prašytojo skundas, pateiktas dėl kitokio sprendimo, susijusio su leidimu gyventi šalyje, dėl kurio būtų sustabdytas sprendimo dėl perdavimo vykdymas.

49. Taigi, viena vertus, skundo dėl sprendimo neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje ir, kita vertus, pagal reglamento „Dublinas III“ priimto sprendimo dėl perdavimo vykdymo derinimas reikalauja išplėtoti pusiausvyra grindžiamą požiūrį, kuriuo vadovaujantis atsižvelgiama ne tik į griežtus šiame reglamente numatytus terminus, bet ir į trečiosios šalies piliečio pažeidžiamumą tiek dėl jo, kaip prekybos žmonėmis aukos, statuso, tiek dėl jo tarptautinės apsaugos prašytojo statuso[14].

2. Dėl Direktyvos 2004/81 ir sprendimo dėl perdavimo vykdymo sustabdymo

50. Antra, pažymiu, kad nors, pavyzdžiui, byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)*, šalys pastabose pateikė nuomonę tik dėl reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 3 dalies ir 29 straipsnio taikymo srities, pagrindinėje byloje nagrinėjama situacija, kai vienas iš prašytojų pagrindinėje byloje skundų pateiktas dėl sprendimų neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje peržiūros.

51. Taigi dėl trečiosios šalies piliečio, kuris yra tarptautinės apsaugos prašytojas ir prekybos žmonėmis auka, manau, kad skundo dėl sprendimo neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje pateikimas prašančiajai valstybei narei užkerta kelią vykdyti sprendimą dėl šio piliečio perdavimo atsakingai valstybei narei pagal reglamentą „Dublinas III“, kol nagrinėjamas šis skundas.

52. Žinoma, tokia situacija, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai po apsvarstymo laikotarpio atitinkamam trečiosios šalies piliečiui neišduodamas Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodytas leidimas gyventi šalyje, šioje direktyvoje nenumatyta; joje, skirtingai nei kituose antrinės teisės aktuose[15], nenumatytos ir šiam piliečiui suteikiamos procedūrinės garantijos.

[13] Reglamente „Dublinas III“ prekyba žmonėmis nurodyta tik 6 straipsnio 3 dalies c punkte, kuriame numatyta, kad, įvertindamos vaiko interesus, valstybės narės glaudžiai bendradarbiauja tarpusavyje ir visų pirma tinkamai atsižvelgia į saugumo ir apsaugos aspektus, „ypač jei kyla grėsmė, kad nepilnametis yra arba gali tapti prekybos žmonėmis auka“.

[14] Žr. mano išvadą byloje *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)* (C-66/21, EU:C:2022:434, 40 punktas).

[15] Žr., pavyzdžiui, 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios [d]irektyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46; klaidų ištaisymas OL L 274, 2009, p. 47), 31 straipsnį, taip pat 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvos 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (OL L 16, 2004, p. 44; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 272) 10 ir 20 straipsnius, pagal kuriuos atitinkamam asmeniui suteikiama teisė kreiptis į teismą atitinkamoje valstybėje narėje.

53. Vis dėlto, kiek tai susiję su būtinu teisės į veiksmingą teisinę gynybą reikalavimų paisymu, reikia pabrėžti, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2004/81 6 konstatuojamosios dalies [16], ši direktyva turi būti aiškinama laikantis Chartijoje, visų pirma jos 47 straipsnyje, kuriame įtvirtinta teisė į veiksmingą teisminę gynybą, pripažintų pagrindinių teisių ir principų. Taigi iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos galima daryti išvadą, kad, siekiant užtikrinti iš Chartijos 47 straipsnio kylančių reikalavimų paisymą trečiosios šalies piliečio atžvilgiu, bet koks skundas dėl sprendimo, kurio vykdymas gali lemti šio piliečio perdavimą kitai valstybei narei, privalo turėti stabdomąjį poveikį [17].

54. Be to, manau, kad Sprendime *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)* Teisingumo Teismo pasirinktas sprendimo variantas, t. y. kad draudžiama vykdyti pagal reglamentą „Dublinas III“ priimtą sprendimą dėl perdavimo per Direktyvos 2004/81 6 straipsnio 1 dalyje nustatytą apsvarstymo laikotarpį, gali būti taikomas paskesniame procedūros etape.

55. Primenu, kad įvairiais leidimo laikinai gyventi šalyje išdavimo procedūros etapais siekiama atsižvelgti ne tik į ypatingą trečiosios šalies piliečio, kaip aukos, statusą, bet ir į atitinkamos nusikalstamos veikos sunkumą ir kiekviename iš šių etapų reikalaujama, kad auka būtų palikta atitinkamos valstybės narės teritorijoje per jai suteiktą apsvarstymo laikotarpį [18].

56. Suteikiant trečiosios šalies piliečiui galimybę likti atitinkamoje valstybėje narėje ankstyvame procedūros etape, kol kompetentingos valdžios institucijos priims sprendimą dėl prašymo išduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodytą leidimą laikinai gyventi šalyje, siekiama netrukdyti įgyvendinti dviejų šios direktyvos tikslų: apsaugoti prekybos žmonėmis aukų teises, be kita ko, jiems sudarant galimybę išvengti nusikalstamas veikas padariusių asmenų įtakos, ir prisidėti prie baudžiamojo persekiojimo veiksmingumo [19].

57. Taigi, regis, būtų nelogiška nuspręsti, kad šiems tikslams nebūtų pakenkta, jeigu paskesniame procedūros etape, kai pateiktas skundas dėl sprendimo neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje trečiosios šalies piliečiui, kuris yra prekybos žmonėmis auka, nebūtų leista likti atitinkamoje valstybėje narėje.

58. Jeigu dėl tokio skundo gali būti panaikintas šis sprendimas ir kompetentinga valdžios institucija gali priimti naują sprendimą šiam piliečiui išduoti leidimą laikinai gyventi šalyje, labai svarbu, kad jam būtų leista likti atitinkamoje valstybėje narėje, kol kompetentingos valdžios institucijos nuspręs dėl skundo.

59. Priešingu atveju trečiosios šalies pilietis vėl gali būti paveiktas nusikalstamas veikas, kurių auka jis tapo, padariusių asmenų, o tai pakenktų šios aukos bendradarbiavimui baudžiamojo tyrimo ir (arba) teismo proceso tikslais, nors ji galėtų būti tam pasitelkta, jeigu jos skundas dėl sprendimo neišduoti leidimo gyventi šalyje būtų tenkintas.

[16] Taip pat šiuo klausimu žr. 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičiančios Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011, p. 1), 33 konstatuojamąją dalį.

[17] Žr. pagal analogiją 2018 m. birželio 19 d. Sprendimą *Gnandi* (C-181/16, EU:C:2018:465, 55 ir 56 punktai).

[18] Žr. mano išvadą byloje *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)* (C-66/21, EU:C:2022:434, 62 punktas).

[19] Žr. pagal analogiją Sprendimą *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)* (58 ir 60 punktai).

60. Jeigu būtų nuspręsta, kad pateikus skundą dėl sprendimo neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje nereikia sustabdyti pagal reglamento „Dublinas III“ nuostatas priimto sprendimo dėl perdavimo vykdymo, netektų veiksmingumo ne tik Sąjungos teisėje įtvirtinta teisė į veiksmingą teisminę gynybą [20], bet ir šio leidimo laikinai gyventi šalyje išdavimo procedūra.

61. Galiausiai pažymiu ir tai, kad pagal nusistovėjusią jurisprudenciją, jeigu nėra šią sritį reglamentuojančių Sąjungos taisyklių suderinimo, pagal procesinės autonomijos principą kiekvienos valstybės narės vidaus teisės sistemoje turi būti reglamentuotos teisminių ieškinių ir skundų, skirtų teisės subjektų teisėms užtikrinti, procesinės taisyklės su sąlyga, kad jos nebūtų mažiau palankios nei taisyklės, reglamentuojančios panašias situacijas, kurioms taikoma vidaus teisė (lygiavertiškumo principas), ir kad dėl jų netaptų praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga pasinaudoti Sąjungos teisės suteiktomis teisėmis (veiksmingumo principas) [21].

62. Vadinasi, nedraudžiama nagrinėjama nacionalinė praktika, pagal kurią, jeigu, pateikus prašymą peržiūrėti sprendimą neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje, sustabdomas šio sprendimo vykdymas, tai savaime lemia pagal reglamentą „Dublinas III“ priimto sprendimo dėl perdavimo vykdymo sustabdymą.

63. Vis dėlto šia procesine autonomija turi būti naudojamasi laikantis Sąjungos teisės.

64. Taigi, jeigu susiklosto tokia situacija, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai skundą dėl sprendimo neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje pateikę trečiosios šalies piliečiai yra ir tarptautinės apsaugos prašytojai pagal reglamentą „Dublinas III“ ir dėl jų priimtas sprendimas dėl perdavimo kitai valstybei narei, tokio sprendimo pasekmės būtinai turi būti suderinamos su šiuo reglamentu.

65. Taigi reikia išsiaiškinti, ar stabdomąjį poveikį darančio skundo dėl sprendimo neišduoti šios direktyvos 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje pateikimas lemia ir perdavimo termino sustabdymą.

B. Dėl perdavimo termino sustabdymo

66. Prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo iš esmės klausia, ar reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 3 dalis ir 29 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos taip, kad perdavimo terminas sustabdomas, jeigu atitinkamas trečiosios šalies pilietis pateikia stabdomąjį poveikį turintį skundą dėl sprendimo neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje.

67. Kitaip tariant, šis teismas siekia išsiaiškinti, ar tokio skundo, kuris skiriasi nuo skundo dėl sprendimo dėl perdavimo, kaip tai suprantama pagal reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 3 dalį, bet, kaip pastarasis skundas, sustabdo sprendimo dėl perdavimo vykdymą, pateikimas lemia perdavimo termino sustabdymą.

[20] Pavyzdžiui, teisė į veiksmingą teisminę gynybą numatyta ir kituose imigracijos teisę reglamentuojančiuose aktuose, be kita ko, Direktyvos 2003/109 10 ir 20 straipsniuose, taip pat 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008, p. 98) 13 straipsnį.

[21] Žr. 2021 m. rugsėjo 9 d. Sprendimą *Adler Real Estate ir kt.* (C-546/18, EU:C:2021:711, 36 punktas).

68. Šiuo atžvilgiu reglamente „Dublinas III“ numatytas tik toks atvejis, kai tarptautinės apsaugos prašytojas pateikia skundą dėl pagal šį reglamentą priimto sprendimo dėl perdavimo ir prašo sustabdyti šio sprendimo vykdymą, kol nagrinėjamas jo skundas. Jeigu taikomas šis sustabdymas, perdavimo terminas sustabdomas pagal to reglamento 29 straipsnį. Tačiau nei reglamente „Dublinas III“, nei Direktyvoje 2004/81 nėra nuostatų, reglamentuojančių prašymo peržiūrėti sprendimą neišduoti šios direktyvos 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje pateikimo sukeliamas pasekmes perdavimo terminui.

69. Vis dėlto reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 3 dalies ir 29 straipsnio nuostatos dėl sprendimo dėl perdavimo vykdymo sustabdymo ir perdavimo termino skaičiavimo yra aiškios, tikslios ir jomis siekiama nustatyto tikslo.

70. Pagal to reglamento 29 straipsnio 1 dalį perdavimo termino skaičiavimo pradžia gali būti pavėlinta tik tuo atveju, jeigu sprendimo dėl perdavimo vykdymas sustabdytas vienu iš trijų šio reglamento 27 straipsnio 3 dalyje nurodytų būdų.

71. Šiuo klausimu galima pateikti kelias pastabas.

72. Pirma, primenu, kad Nyderlandų Karalystė pasirinko įgyvendinti reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 3 dalies c punktą, pagal kurį atitinkamas asmuo turi teisę prašyti teismo sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, kol bus išnagrinėtas jo skundas ar peržiūrėtas sprendimas.

73. Tai reiškia, kad tarptautinės apsaugos prašytojo pateiktas skundas dėl pagal reglamentą „Dublinas III“ priimto sprendimo dėl perdavimo ar prašymas jį peržiūrėti savaime nelemia šio sprendimo vykdymo sustabdymo, taigi ir perdavimo termino sustabdymo. Toks sustabdymas galimas tik priėmus sprendimą dėl šio sustabdymo.

74. Be to, priešingai, nei tvirtina valstybės sekretorius, reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 3 dalyje numatyti trys sprendimo dėl perdavimo vykdymo sustabdymo būdai yra ne kumuliatyvūs, o alternatyvūs, kaip tai patvirtina šios nuostatos a ir b punktuose vartojamas jungtukas „arba“ [22].

75. Todėl atsižvelgiant į tai, kad prašytojai pagrindinėje byloje skunduose dėl šių sprendimų dėl perdavimo, atrodo, neprašė sustabdyti dėl jų priimtų sprendimų dėl perdavimo vykdymo (prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės tai patikrinti), perdavimo terminas pradėtas skaičiuoti nuo to momento, kai atsakinga valstybė narė priėmė prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį [23].

76. Antra, reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnyje numatytos teisių gynimo priemonės siejamos tik su skundais dėl sprendimų dėl perdavimo, priimtais pagal šį reglamentą, o ne dėl kitų sprendimų.

77. Taigi, manau, kad formuluotė „[skundas] dėl sprendimų dėl perdavimo“, kaip tai suprantama pagal reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 3 dalį, apima ne bet kokį skundą, dėl kurio negalimas sprendimo dėl perdavimo vykdymas, o tik skundus, pateiktus dėl paties sprendimo dėl perdavimo.

[22] Žr. generalinio advokato Y. Bot išvadą byloje *Khir Amayry* (C-60/16, EU:C:2017:147, 75 punktas).

[23] Šiuo klausimu žr. mano išvadą byloje *E.N. ir kt. (Perdavimo termino sustabdymas apeliacinėje instancijoje)* (C-556/21, EU:C:2022:901, 57 punktas).

78. Trečia, reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 dalyje patikslinta, kad, jeigu sustabdymas nustatytas pagal šio reglamento 27 straipsnio 3 dalį, perdavimo terminas vėl pradedamas skaičiuoti nuo „galutinio sprendimo dėl skundo ar peržiūrėjimo priėmimo“.

79. Vis dėlto primenu, kad pagal reglamento „Dublinas III“ nuostatas pateiktam skundui dėl sprendimo dėl perdavimo ir skundui dėl kito sprendimo, susijusio su teise gyventi šalyje (šiuo atveju skundui, pateiktam dėl sprendimo neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje), taikomos dvi skirtingos procedūros.

80. Šiuo klausimu taip pat, kaip Teisingumo Teismas, pripažinęs, kad faktinis negalėjimas vykdyti sprendimo dėl perdavimo nelaikytinas pakankama priežastimi sustabdyti perdavimo terminą [24], manau, kad teisinis negalimumas vykdyti sprendimo dėl perdavimo taip pat ne visada lemia šio termino sustabdymą.

81. Nors Teisingumo Teismas turėjo pripažinti, kad skundo dėl kitokio sprendimo, susijusio su teise gyventi šalyje, pateikimas sustabdo perdavimo terminą kaskart, kai šis skundas lemia pagal reglamentą „Dublinas III“ priimto sprendimo dėl perdavimo vykdymo sustabdymą, yra grėsmė, kad perdavimo termino skaičiavimas gali būti pavėlintas kelis kartus vykdant skirtingas procedūras, o tai pakenktų šiuo reglamentu užtikrinamam tikslui greitai nustatyti valstybę narę, atsakingą už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą.

82. Taigi manau, kad prašymas peržiūrėti sprendimą neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje nėra skundas dėl sprendimo dėl perdavimo, priimto pagal reglamentą „Dublinas III“, todėl nelemia perdavimo termino sustabdymo.

83. Be to, kiek tai susiję su perdavimo procedūros, kuriai taikomi reglamente „Dublinas III“ nustatyti griežti terminai, ir Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje išdavimo procedūros derinimu, prašančiajai valstybei narei nėra jokių kliūčių vykdant procedūrą, per kurią pateiktas skundas dėl sprendimo neišduoti leidimo laikinai gyventi šalyje, rengtis pagal reglamentą „Dublinas III“ priimto sprendimo dėl perdavimo vykdymui, jeigu šios priemonės nekenkia teisės į veiksmingą teisminę gynybą veiksmingumui [25].

84. Dėl tokio aiškinimo nenukenčia imperatyvių ir aiškiai apibrėžtų terminų, per kuriuos turi būti vykdoma atsakomybės nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą perdavimo prašomajai valstybei narei administracinė procedūra pagal reglamento „Dublinas III“ nuostatas, laikymasis [26].

85. Šiuo atžvilgiu valstybės narės turi užtikrinti skundų, pateiktų dėl bet kokio sprendimo neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje, nagrinėjimo trukmės ir reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyto termino laikymosi pusiausvyrą, kad būtų užtikrintas teisingas šių priemonių suderinimas ir jų veiksmingumas [27].

86. Galiausiai visais atvejais, kai dėl dviejų procedūrų suderinimo prašančioji valstybė narė negali perduoti atitinkamo trečiosios šalies piliečio per reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 dalyje numatytą 6 mėnesių terminą, ši valstybė narė visada gali pasinaudoti šio reglamento

[24] Žr. 2022 m. rugsėjo 22 d. Sprendimą *Bundesrepublik Deutschland (Administracinis sprendimo dėl perdavimo sustabdymas)* (C-245/21 ir C-248/21, EU:C:2022:709, 65 punktas).

[25] Žr. pagal analogiją mano išvadą byloje *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)* (C-66/21, EU:C:2022:434, 95 punktas).

[26] Žr. pagal analogiją Sprendimą *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)* (72 punktas).

[27] Žr. pagal analogiją Sprendimą *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)* (76 punktas).

17 straipsnyje nustatyta diskrecine išlyga ir nuspręsti nagrinėti trečiosios šalies piliečio jai pateiktą tarptautinės apsaugos prašymą net tada, kai ji pagal tame reglamente nustatytus kriterijus neatsako už tokį nagrinėjimą [28].

87. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes siūlau Teisingumo Teismui nuspręsti, kad, jeigu atitinkamas trečiosios šalies pilietis pateikia prašymą peržiūrėti sprendimą neišduoti Direktyvos 2004/81 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje, pagal reglamento „Dublinas III“ nuostatas priimto sprendimo dėl perdavimo vykdymas turi būti sustabdytas per visą apskundimo laikotarpį, bet šis sustabdymas nenutraukia perdavimo termino.

V. Išvada

88. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Raad van State* (Valstybės Taryba, Nyderlandai) pateiktą prejudicinį klausimą:

2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, 27 straipsnio 3 dalis ir 29 straipsnis

turi būti aiškinami taip:

– pagal šio reglamento nuostatas priimto sprendimo dėl perdavimo vykdymas turi būti sustabdytas, remiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, dėl pateikto skundo dėl sprendimo neišduoti 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvos 2004/81/EB dėl leidimo gyventi šalyje išdavimo trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra prekybos žmonėmis aukos arba kurie dalyvavo vykdant nelegalios imigracijos padėjimo veiksmus, bendradarbiaujantiems su kompetentingomis institucijomis, 8 straipsnyje nurodyto leidimo laikinai gyventi šalyje,

– šis sustabdymas nelemia Reglamento Nr. 604/2013 29 straipsnio 1 dalyje numatyto perdavimo termino sustabdymo.

[28] Kaip priminiau savo išvadoje byloje *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Prekybos žmonėmis aukos išsiuntimas)* (C-66/21, EU:C:2022:434, 93 punktas).